دولت جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت معارف

گزارش فعالیت‌هاودست‌آوردهای سال مالی ۱۳۹۹

برنامه پاسخدهی دولت به ملت

۱۵جدی ۱۳۹۹

فهرست مطالب

معرفی وزارت معارف ۱

تشکیل وزارت معارف ۲

اهداف و مسوولیت ها ۳

بودجه سال مالی ۱۳۹۹ ..... ۴

گزارش برنامه وار بودجه انکشافی- سال مالی ۱۳۹۹ ..... ۴

گزارش مصرف بودجه عادی- سال مالی ۱۳۹۹ ..... ۴

دستآورد های وزارت معارف ۵

۱- کیفیت و مرتبط بودن ۵

۲- دسترسی متوازن به تعلیم و تربیه ۶

۳- مدیریت مؤثر، شفاف و پاسخگو ۸

پروژه های انکشافی مطابق سند بودجه ۱۰

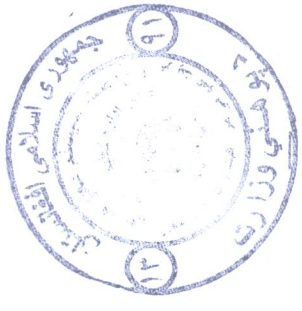

معرفی وزارت معارف

وزارت معارف یکی از ادارات مهم دولتی بوده که در عرصه‌ی طرح و ترتیب پالیسی‌های عمومی تعلیمی و تربیتی و تعمیم تعلیم و تربیه، مساعد ساختن زمینه تعلیم و تربیه در دوره اساسی و ثانوی، تعلیمات اسلامی، طرح، تدوین و تطبیق نصاب واحد تعلیمی بر اساس احکام دین مقدس اسلام، فرهنگ ملی و اصول علمی، طرح و تطبیق پروگرام‌های مؤثر به منظور امحای بیسوادی در کشور، مساعد ساختن زمینه تعلیم و تربیه برای زنان، کوچیان، و همه اقوام و اقشار جامعه، تربیه معلمین و ارتقای ظرفیت کادری به منظور پیشبرد پروسه تعلیم وتربیه، حمایت از سکتور خصوصی در راستای تاسیس و ایجاد مراکز آموزشی مطابق به قوانین نافذه کشور، مقررات طرزالعمل‌هاو لوایح فعالیت می نماید.

وزارت معارف در راستای تطبیق استراتیژی انکشاف ملی افغانستان و در مطابقت با تعهدات ملی و بین المللی، پلان استراتیژیک پنج ساله(۱۳۹۶ـ۱۴۰۰) ملی خویش را از بهر انکشاف سکتور تعلیم و تربیه طرح نموده است. که در مطابقت به آن هر سال پلان های عملیاتی سالانه خویش را طرح و تطبیق می نماید.

تشکیل وزارت معارف

تشکیل وزارت در کل به تعداد (۲۶۳،۸۶۶) (دو صد و شصت و سه هزار و هشت صد شصت و شش نفر) میرسد که از جمله به تعداد ۳۵،۹۰۲ بست مرکزی و به تعداد ۲۲۷،۹۸۴ بست ولایتی می باشد که از آن جمله به تعداد ۶۸،۶۸۲ نفر (۳۳،۹۶٪) را کارمندان اناث تشکیل می دهند.

تشکیل منظور شده ۱۳۹۹	مامورین و استادان		اجیران		مجموع		کارکنان مرکزی				مجموع	کارکنان ولایتی				مجموع	کارکنان نمایندگی های خارجی				مجموع	کارکنان شامل سیستم رتب و معاش				مجموع
اصل تشکیل	۲۲۹۹۷۷		۳۳۹۰۹		۲۶۳۸۸۶		مامور/ استاد ۳۱۱۰۴		اجیر ۴۰۰۸		۳۵۱۱۲	مامور،استاد ۱۹۸۸۷۳		احیر ۲۹۹۰۱		۲۲۸۷۷۴	مامور ۷		اجیر		۷	مرکز ۲۹۴		ولایات ۱۲۵۵		۱۵۴۹
موجود	مرد ۱۴۷۰۲۷	زن ۶۸۴۲۰	مرد ۲۹۸۶۱	زن ۳۷۸۴	مرد ۱۷۶۸۸۸	زن ۷۱۲۰۴	مرد ۱۰۱۵۸	زن ۲۰۴۲۳	مرد ۲۷۵۱	زن ۱۲۰۲	مجموع ۳۴۵۳۲۴	مرد ۱۳۶۸۶۹	زن ۴۷۹۹۷	مرد ۲۸۱۱۰	زن ۱۵۸۲	مجموع ۲۱۳۵۵۸	مرد ۵	زن ۱	مرد	زن	مجموع ۶	مرد ۱۲۸۱	زن ۵۷۴	مرد ۳۴۷۸	زن ۱۴۹۶	مجموع ۷۱۱۹

جمهوری اسلامی افغانستان
۱۳ ۹۱
دیپوهنې وزارت

اهداف و مسوولیت ها

هدف عمومی وزارت معارف عبارت است از: تربیه و آماده ساختن شهروندان مسلمان، متدین، سالم، رشید، مسئولیت پذیر و مولد از طریق سیستم تعلیمی فعلی به منظور رشد اجتماعی-اقتصادی پایدار و تقویت همبستگی اجتماعی درکشور می باشد.

وزارت معارف مسئول انکشاف و تصویب نصاب و پالیسی ها و نظارت از عرضه متوازن خدمات میباشد. به اساس ماده ۴۳ قانون اساسی تعلیمات اساسی (ختم صنف نهم) اجباری و الی ختم لسانس در نهاد های تعلیمی/تحصیلی دولتی مجانی است. دوره تعلیمات شامل قبل از مکتب (سن ۵-۶ ساله)، ابتدائیه (صنوف ۱-۶) متوسطه (صنوف ۹-۷) و لیسه (صنوف ۱۰-۱۲) میباشد. انواع تعلیمات شامل تعلیمات عمومی، تعلیمات اسلامی و سواد اموزی بزرگسالان میباشد. دفاتر ولسوالی و ولایتی معارف خدمات و سهولت های لازم را به مکاتب فراهم مینمایند.

نصاب تعلیمی شامل چهارچوب نصاب، مفردات، کتب درسی، رهنمای معلم و مواد ممد درسی میباشد که به زبان های ملی دری و پشتو تهیه گردیده. تدریس به یکی از زبان های ملی دری یا پشتو صورت میگیرد. زبان های سوم رسمی (ازبکی، ترکمنی، بلوچی، پشه یی، نورستانی، پامیری) در مکاتب محلاتیکه اکثریت مردم به آن تکلم می نمایند بحیث مضمون زبان تدریس می گردد. مواد درسی چاپی، دروس به شکل ویدیو ها ثبت گردیده و از طریق تلویزیون معارف نشر میگردد.

گزارش برنامه وار بودجه انکشافی- سال مالی ۱۳۹۹

مجموع بودجهٔ انکشافی برنامه های وزارت معارف در سال ۱۳۹۹ بالغ به ۳،۲ ملیارد افغانی میرسد و مجموع تخصیص بودجه برای برنامه ها مبلغ ۲،۷ ملیارد افغانی می باشد. در سال ۱۳۹۹ نظر به مجموع بودجه، وزارت معارف ۸۲،۱٪ بودجه خویش را به مصرف رسانیده است. قابل یاد آوری است که برنامه های تعلیمات عمومی، اسلامی و سواد آموزی نظر به بودجه تخصیص داده شده ۹۹٪ بودجهٔ خویش را به مصرف رسانیده است.

گزارش مصرف بودجه عادی- سال مالی ۱۳۹۹

در شروع سال مالی ۱۳۹۹ جمعاً مبلغ ۳۵،۴ ملیارد افغانی بودجه عادی به وزارت معارف در نظر گرفته شده بود که بعد از مرور وسط سال مجموع بودجه عادی وزارت معارف به ۳۴ ملیارد افغانی کاهش یافته است که از مجموع بودجه عادی مبلغ ۳۳،۱ ملیارد افغانی (۹۷،۴٪) در سه کود (معاشات، اجناس و خدمات و کسب دارایی ها) به مصرف رسیده است.

دستآورد های وزارت معارف

پلان ا ستراتیژیک سوم ملی معارف به منظور بد ست آوردن اهداف ا ستراتیژیک معارف برای مدت ۵ سال (۱۳۹۶- ۱۴۰۰) ترتیب گردیده است که تطبیق عملی این پلان از سال مالی ۱۳۹۶ آغاز شده است. برای تطبیق بهتر پلان مذکور، پلانهای عملیاتی به صورت سالانه به سطح ملی، ولایتی و ولسوالی ها ترتیب و در معرض اجرا قرار داده میشود.

وزارت معارف طی سال ۱۳۹۹، با انکشاف و تطبیق پلان ها به دستاورد های قابل توجه دست یافته است. این وزارت به منظور توسعه و گسترش ارایه خدمات تعلیم و تربیه و بلند بردن سطح کیفیت معارف در عرصه های کیفیت و مرتبط بودن، دسترسی متوازن به تعلیمات اساسی و ثانوی و مدیریت مؤثر، شفاف و پاسخگو به اهداف پلان شده نایل آمده است که قرار ذیل به شرح گرفته می شود:

۱- کیفیت و مرتبط بودن

انکشاف نصاب تعلیمی

- مسودۀ نهایی چارچوب نصاب تعلیمی جدید برای بهبود پروسۀ انکشاف نصاب تعلیمی معارف انکشاف یافته است؛
- پروسۀ انکشاف مفردات مضامین تعلیم و تربیۀ اسلامی، علوم اجتماعی، ریاضی، انگلیسی، ساینس و زبان‌ها (صنوف ۱۲-۱) تکمیل گردیده است؛
- استراتیژی ملی آگاهی عامه نصاب تعلیمی جدید تسوید و تطبیق اولیۀ آن شروع شده است؛
- ویب‌سایت سیستم انکشاف و ارزیابی نصاب تعلیمی به صورت ابتدایی ایجاد و استفاده از آن به طور آزمایشی آغاز گردیده است؛
- استندردهای آموزشی (نتایج متوقعۀ آموزشی) نصاب تعلیمی بر اساس چارچوب جدید نصاب تعلیمی معارف افغانستان انکشاف یافته است؛

چاپ و توزیع کتب درسی و رهنمای معلم:

- در سال ۱۳۹۹ به تعداد ۱۲,۲ میلیون جلد کتب درسی تعلیمات عمومی به ریاست های معارف ولایات انتقال و توزیع شده است؛
- مراحل اداری پروژه ۱,۹ میلیون جلد کتب درسی تعلیمات اسلامی تکمیل گردیده و به تعداد ۲۲۸،۶۹۰ جلد کتاب درسی صنوف ۴-۱۲ به ولایات کابل، کاپیسا، پروان و پنجشیر توزیع گردیده است؛
- قرارداد پروژه ۳۷ میلیون جلد کتب درسی با مطابع خارجی کشورهای هند، امارات عربی و چین عقد گردیده است
- از جمله ۱۹۶،۱۶۰ جلد کتب سوادآموزی، به تعداد ۴۱،۱۴۷ جلد آن توزیع گردیده و متباقی ۱۵۵،۰۱۳ جلد کتاب در حال توزیع میباشد.

نظارت تعلیمی:

- در جریان سال مالی ۱۳۹۹ اعضای نظارت تعلیمی مناطق گرم سیر و اعضای نظارت همه ولایات بعد از بازگشایی مکاتب از ۱۱،۶۲۸ مکتب دولتی و ۱،۲۴۵ مکتب خصوصی نظارت نموده اند
- به تعداد چهار بسته آموزشی ارزیابی تکوینی به زبان‌های رسمی کشور (پشتو و دری) تهیه شده و آماده چاپ می‌باشد؛
- رهنمود نظارت و ارزیابی برنامه های طرح بدیل آموزشی تهیه و توسط اعضای نظارت تعلیمی تطبیق گردیده است.

تجهیز مکاتب و مراکز تعلیمی:

- به تعداد ۲،۵۰۰ کیت ریاضی و ساینس برای مکاتب به سطح مرکز و ولایات توزیع گردیده است که با استفاده از آن روند تدریس و یادگیری شاگردان بهبود یافته است؛
- به تعداد ۴،۵۵۰ مودل بیولوژی مطابق پلان تولید گردیده است که با توزیع آن به مکاتب، کار عملی شاگردان تسهیل میگردد؛
- به تعداد ۴۰۰ پایه میز لابراتوار و به تعداد ۴۰،۰۰۰ چارت مضامین ساینس و ریاضیات تولید و به مکاتب مرکز و ولایات توزیع گردیده است؛
- توزیع ۱۵۰ لابراتوار فزیک، بیولوژی و کیمیا به مکاتب ولایات صورت گرفته است؛

ایجاد محیط مصئون تعلیمی:

- در برنامه اقرا، از مجموع ۶۰۰ پروژه تعمیر مکاتب جدید و ملحقات آن، به تعداد ۴۲۲ پروژه تعمیر مکاتب جدید و ۱۸۱ پروژه ملحقات مکاتب در ۱۴ ولایت کشور تکمیل و به بهره برداری سپرده شده است.
- از مجموع ۶۸ پروژه ساختمانی کشور هندوستان، به تعداد ۴۱ پروژه به پایه اکمال رسیده، به تعداد ۲۴ پروژه تحت کار بوده و ۳ پروژه تحت پروسه تدارکات قرار دارد؛
- از مجموع ۷۶ پروژه ساختمانی دولت افغانستان، به تعداد ۱۷ پروژه تکمیل گردیده، ۳۱ پروژه تحت کار قرار داشته، ۲۶ پروژه بنا بر دلایل مختلف متوقف و قرارداد ۲ پروژه فسخ گردیده است؛

۲- دسترسی متوازن به تعلیم و تربیه

تأسیس و ارتقای مراکز تعلیمی:

- به منظور دسترسی شاگردان به تعلیم و تربیه، به تعداد ۱۱۷ باب مکتب ابتدائیه در مناطق که نیاز به ایجاد مکاتب جدید داشتند، در برنامه تعلیمات عمومی جدیداً تأسیس گردیده است. با تاسیس مکاتب جدید تعداد مجموعی مراکز تعلیمی دولتی و خصوصی در برنامه تعلیمات عمومی به ۱۷،۰۶۰ باب رسیده است؛
- به تعداد ۵۴ باب مکتب ابتدائیه به متوسطه و ۸۳ باب مکتب متوسطه به لیسه مطابق طرزالعمل ارتقای مکاتب و نیازمندی مردم محل ارتقا نموده است؛

- به تعداد ۴،۶۶۱ باب کورس سواد آموزی در سراسر کشور ایجاد گردیده است، برعلاوه آن به تعداد ۴ باب مکتب جدید سواد حیاتی در سه ولایت نیز تأسیس گردیده است.

سروی جمع آوری معلومات جغرافیایی نهادهای تعلیمی (GPS)

- در سال ۱۳۹۹ به منظور افزایش دسترسی متوازن به تعلیم و تربیه سروی جمع آوری معلومات جغرافیایی نهادهای تعلیمی تمام مکاتب در ۳۴ ولایت و ریاست معارف شهر کابل که شامل سروی۱۷۸۹۳ باب نهاد های تعلیمی(فعال) می باشد انجام شده است. این فعالیت ۱۰۰٪ تکمیل گردیده است.

جذب و شمولیت شاگردان:

- به تعداد۷۶۳،۷۸۶ تن شاگرد جدیدالشمول از جمله ۳۱۸،۸۶۴ (٪۴۲ اناث) در مکاتب تعلیمات عمومی در سراسر کشور جذب گردیده است که باجذب شاگردان جدید تعداد شاگردان تعلیمات عمومی به ۹،۷ ملیون تن شاگرد بشمول ٪۳۸ اناث رسیده که در ۱۷،۰۶۰ باب مکتب تعلیمات عمومی (دولتی و خصوصی) زمینه دسترسی به تعلیم و تربیه برایشان فراهم گردیده است؛
- در مراکز گرمسیر تعلیمات اسلامی جمعاً به تعداد ۱۵،۶۰۷ تن طالب العلم بشمول ۴،۸۶۱ تن اناث جدیداً جذب گردیده اند که باجذب طالب العلمان جدید تعداد مجموعی طالب العلمان در تعلیمات اسلامی به ۳۸۳،۲۳۷ از جمله ٪۱۶ اناث رسیده است؛
- به تعداد ۲۹،۶۸۴ تن سواد آموز از از طریق تجمعات کوچک طرح بدیل آموزشی تحت آموزش قرار گرفته اند؛
- جمعاً به تعداد ۵۷،۷۴۹ تن سواد آموز بشمول ۳۴،۲۳۶ تن اناث در ۴،۶۶۱ کورس سواد آموزی جذب گردیده و تحت آموزش قرار گرفته اند؛
- به تعداد ۴،۳۸۵ تن حرفه آموز بشمول ۲،۱۴۷ تن اناث در مکاتب و مراکز آموزش حرفوی شامل و تحت آموزش قرار گرفتند؛
- به تعداد ۱۰،۹۴۹ تن محصل بشمول ۶،۲۴۴ تن اناث در برنامهٔ داخل خدمت تربیه معلم جذب گردیدند که به اساس آن تعداد مجموع محصلان این برنامه بشمول محصلان مراکز خصوصی به ۲۴،۴۵۱ تن محصل بشمول ٪۵۰ اناث می رسد.
- به تعداد ۴۰۱ طفل دارای معلولیت شامل (۱۷۰ دختر) جدیداً شناسائی و در مکاتب تعلیمات عمومی و صنوف تعلیمات محلی شامل گردیده اند؛
- در مجموع به تعداد ۲،۹۵۳ طفل شامل (۱،۱۳۸ دختر) دارای نیازمندیهای خاص (ناشنویان نابینایان و مشکلات یادگیری) تحت پوشش برنامه تعلیمات خاص قرار گرفته اند؛
- سند طرح بدیل آموزشی تهیه و بمنظور فراهم ساختن خدمات بدیل تعلیمی، تطبیق گردیده است که به اساس آن زمینه دسترسی به تعلیمات از راه دور از طریق رادیو و تلویزیون در ۳۰ و مرکز کشور فراهم گردیده است؛